

Vážený pane generální konzule, vážený pane poslanče, vážený pane Becku, vážené dámy, vážení pánové,

Je tomu přesně osmdesát let, kdy v našem městě byly vyvěšeny první prapory s hákovými kříži a kdy nacionalisté v Bruntále veřejně vzdávali hold Konrádu Henleinovi. Tehdy s nadšením, hrdostí a pýchou, netuše, že věrnost zruďné ideologii jim samotným už za pár let přinese bolest, zmar a smrt na válečných frontách v různých koutech Evropy.

V okolí Bruntálu střelba utichla 7. května roku 1945. Ještě v ten den byl v našem městě ustaven první národní výbor a položen základ nové, bezpříkladně mírové etapě v historii našeho města. Nikdy dříve v jeho předchozí historii neuplynulo 73 let bez válek a jejich důsledků – hladomorů a epidemií.

Nikdy dříve nedostalo naše město takovou příležitost. Naši předchůdci se jí s nadšením chopili a naše generace dělá vše s nejlepším svědomím, aby ji nepustila. S nejlepším svědomím, nikoliv však vědomím. Naše schopnost plně si uvědomit význam květnových událostí roku 1945 je otupována každodenním shonem, tendencí uhýbat nepříjemným skutečností, přijímáním falešných výkladů.

Půjčím si slova esejisty Gabriela Lauba, který prohlásil, že „znásilněná historie rodí mrtvé“. Stalo se tak v minulosti už nesčetněkrát a bude se tak dít, dokud nebudeme schopni pohledět do očí historické pravdě. Znovu a znovu budeme podléhat svodům jednoduchých řešení, ignorovat růst šovinismu a averzí vůči jiným národům. Právě to bylo spouštěčem katastrofy planetárního rozměru a právě proti tomu bojovali naši předci, z nichž mnozí zaplatili cenu nejvyšší.

Takovou cenu zaplatili i sovětští vojáci, kteří na věky odpočívají na tomto místě. To oni nám přinesli příležitost, kterou nesmíme promarnit. Je to naše povinnost, naše odpovědnost, které je stále těžší dostát s tím, jak se vzdaluje doba minulých válečných hrůz a jak ve změti informací nejsme schopni rozpoznat hrozby budoucí.

Začít musíme u sebe, ale nezačínáme, protože nevěříme, že něco změníme. Jenže nic nezměníme, pokud nezačneme... u sebe. Přerušme tento začarovaný kruh tím, že vzpomeneme s veškerou vážností a úctou na lidi, kteří za nás a naši budoucnosti položili své mladé životy. Uvědomme si s veškerými důsledky, za co a proti čemu bojovali a co by nastalo, pokud by jejich bitva nebyla vítězná.

Jsem rád, že tuto ochotu, ochotu začít u sebe, nás přišlo vyjádřit takové množství. Že jsme se zde sešli, abychom hold osvoboditelům vzdali společně, stojíc vedle sebe, zastupujíc rozličné organizace, aniž bychom si navzájem cokoliv vnucovali nebo naopak upírali. Právě tím dokazujeme, že všichni stejně dobře chápeme podstatu tohoto okamžiku a jsme připraveni plnit naši povinnost bránit mírový život a rozvíjet příležitost, jaká se už v budoucnu nemusí opakovat.

Děkuji vám za pozornost.